

Gutulia nasjonalpark

50 år

Nasjonalparkbilag til
Femund Engerdal magasin

Program Gutulia nasjonalpark 50 år

Startskuddet går lørdag 30. juni med sesongåpning på parkeringsplassen ved Gutulisjøen kl. 12.

Det blir åpning av den tilrettelagte innfallsporten ved parkeringsplassen. Deretter går vi sammen med DNT Engerdal og Trysil inn til nasjonalparken og Gutulisetra. Der blir det kulturelle innslag og årets vertskap åpner seterdørene for sesongen med gratis servering.

Sju lørdager på rad

Gjennom sommeren ønsker vi velkommen til guidede turer på rundt 2 timer i nasjonalparken.

Oppmøte kl. 13.00 på Gutulisetra alle lørdager (eget opplegg den 18.8). På setervollen serveres kaffe og biteti. Ingen påmelding eller betaling.

- 7. juli «Bjørnens levevis og hi i Gutulia»**
Guidet tur med Alina Lynn Evans og Ane Eriksen fra Høgskolen i Innlandet
- 14. juli «Botanisk vandring på og rundt Gutulisetra. Plantene forteller natur- og kulturhistorie»**
Guidet tur med botaniker Leif Galten
- 21. juli «Treetts livssyklus – avgjørende for skogens biologiske mangfold»**
Guidet tur med skogbiolog Sebastian Kirppu
- 28. juli «Overvåking av naturen»**
Guidet tur med seniorforsker Vegar Bakkestuen og forsker Anders Often, NINA
- 4. august «Fugl i gammelskog»**
Guidet tur med forsker Roar Solheim, Universitetet i Agder
- 11. august «Setring i gammel tid»**
Sorken grendelag levendegjør setring på Gutulisetra
- 18. august «Sørsamisk reindrift og joik ved Daniel Mortensons boplass på Kjerran»**
Svahken Sijte og Marja Mortensson

Det er 3 km og tar cirka 45 minutter å gå fra den nye innfallsporten ved parkeringsplassen ved Gutulisjøen inn til Gutulisetra.

Båtskysst for de som har spesielle behov alle lørdager fra 30. juni til 11. august og under jubileumsarrangementet den 25. august. Båten vil gå i perioden kl. 11.00 til 16.00.

25. august Offisiell jubileumsmarkering

En innholdsrik dag der det blir mulighet til å oppleve mye av det Gutulia nasjonalpark har å by på. Her vil det bli historiefortelling og servering av mat. Arrangementet er åpent for alle og bla Klima og miljøminister Ola Elvestuen kommer, sammen med fylkesmann Sigbjørn Johnsen. Kulturelle innslag ved Frode Fjellheim og Kopparleden teaterlag. Det blir eget opplegg med buss og båt for besøkende denne dagen.

Se omtale s. 7

Foto: Hennette Killian

Gutulisetra

Vertskapet serverer kaffe og vafler hver dag fra 30. juni til 15. august, kl 11.00 til 17.00

Foto: Knut Simonsen

Besøksenter nasjonalpark Femundsmarka

i Elgå åpner dørene 16. juni med egen utstilling om Gutulia nasjonalpark.

Foto: Kirsten Thyrum

Blokkodden villmarksmuseum

i Engerdal har sesongåpning 24. juni med egen utstilling om hvor viktig setring var i Gutulia og Engerdal.

Åpner ny natursti

30. juni åpnes den nye natur- og opplevelsesstien rundt Gutulisetra – en natursti for hele familien.

TEKST: MARIT ARNESEN, MPRESS

Naturstien er en artig og kreativ måte å suge inn lærdom om nasjonalparken på. Kunnskapsopplevelsene er det Karin Ericson i Taiga Nature & Photo som har tryllet fram.

– Naturstien har 21 stasjoner. Hver stasjon består av en

stolpe med et skilt som du vipper ut. Skiltet inneholder bilde samt tekst på norsk og engelsk. På noen av stasjonene kan du få øye på dyrefigurer i naturlig størrelse plassert i naturen, forklarer Karin.

Eksempelvis nevner hun en tiur. Men hun lover flere overraskelser for dem som går den rundt to kilometer lange løypa. Tekstene handler både om natur og kultur. Kjerringråd fra svunnen tid, om giftige planter, og om hvordan frø kan ligge i 100 år i bakken i påvente av riktige

spireforhold, dyregraver samt fugler og andre dyrs levemåter i nasjonalparken er noe av det turgåere får lære når de følger naturstien.

I fjor ble det satt opp en natursti fra parkeringsplassen og inn mot nasjonalparkgrensen i Gutulia.

NATURSTI: Karin Ericson formidler kunnskap artig og kreativt gjennom naturstiopplevelser.

7. juli

Spennende om bjørn

Bjørnens levemåte og bjørnehiet i Gutulia står på programmet når veterinær Alina Lynn Evans og adferdsøkolog Ane Eriksen inviterer til guidet tur i Gutulia.

TEKST: MARIT ARNESEN, MPRESS

Hvordan bjørnen velger hi plass, og hvordan den overlever i dvale uten mat og drikke er blant temaene. Eriksen har studert faktorer som påvirker bjørnens valg av hi plass, Evans hvordan klimaet og kroppen avgjør når bjørnen går i hi og når den står opp.

Det er første gang dette er undersøkt hos viltlevende bjørner. Resultatene deler hun denne lørdagen.

– Bjørnene skeier skikkelig ut og spiser seg feite på bær med høyt sukkerinnhold før de legger seg for å sove i hiet. For oss mennesker ville det være

I GUTULIA: Bjørnehiet i Gutulia får sin oppmerksomhet på turen.

oppskriften på alvorlige helseproblemer, sier Evans. Hvorfor bjørner ikke reduserer muskelmassen når de er inaktive, og hvorfor små bjørner sover tyngrer i hi enn

store vil du få lære denne julilørdagen.

Bjørnehiet i Gutulia ble funnet i 2012 ved å følge sporene til hannbjørnen som hadde

forlatt hiet. Tidligere var det funnet to hi i Rendalen etter denne bjørnen. I 2013, åtte år gammel, ble den skutt under lisensjakt mellom Idre i Sverige og Gutulia.

14. juli

Botanisk vandring

Lørdag 14. juli inviterer botaniker og engerdøl Leif Galten til botanisk vandring fra Gutulisetra, over vollene og opp til «Storgrana».

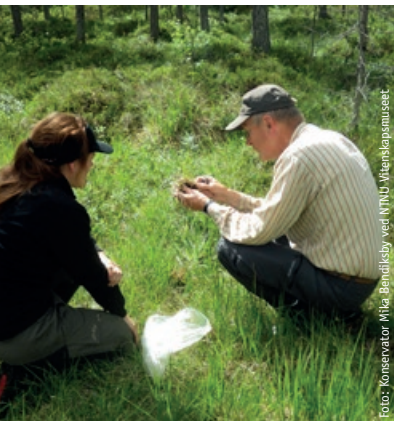

Foto: Konservator Mika Bendiksy ved NTNU Vitenskapsmuseet

VEILEDNING: Botaniker Leif Galten, t.h. sammen med en masterstudent under feltarbeid i Engerdal.

TEKST: MARIT ARNESEN, MPRESS

– På vandringen skal vi se om plantene kan fortelle oss noe om istidshistorien, om plantenes innvandringshistorie, og om utviklingen i kulturlandskapet – i det hele tatt se på det biologiske mangfoldet. Fokus vil være på trær, busker, blomsterplanter og gras, såkalte karplanter. Det er registrert ca. 230 ulike arter av dem i Gutulia. Moser og lav blir omtalt i mindre grad, sier Galten.

På slutten av siste istid, for 15.000–20.000 år siden, lå det en stor sjø over hele Femundområdet. Spor fra denne sjøen og nedsmeltingsprosessene finnes både ved Gutulisjøen og ved Oppåvollen.

Foto: Konservator Mika Bendiksy ved NTNU Vitenskapsmuseet

FELTARBEID: Botaniker Leif Galten, t.v. sammen med en tysk postdoktor under feltarbeid.

– Men mest spor ser vi fra historisk tid, fra menneskets bruk av området. Her har det vært beiting av husdyr og setring fra slutten av 1700-tallet. Dette kan tydelig avleses i plantesammensetningen. Her kan vi se på hvordan artsammensetningen er i stadig forandring etter hvert som menneskets påvirkning på naturen forandres, forklarer botanikeren.

Galten har skrevet boka «Karplantefloraen i Engerdal» og hatt botaniske vandringer i området tidligere. Innholdet i denne turen blir litt til mens man går, i forhold til hva medvanderne er interessert i. Alle som blir med på vandringen får et eksemplar av floraen.

21. juli

Skogen er ikke bare trær!

Visste du at treets livssyklus er avgjørende for skogens biologiske mangfold? Ser du kanskje ikke skogen for bare trær?

TEKST: MARIT ARNESEN, MPRESS

Lørdag 21. juli inviterer skogbiolog Sebastian Kirppu til tur i Gutulia. Da får du lære hvordan treets livssyklus gir energi, livskraft og vitaliserer det biologiske mangfoldet i skogen.

– Skogen er ikke bare trær, men et helt økosystem, sier skogbiologen.

Fra naturens side er det ment at et tre skal leve hele sitt liv i skogen. Men i dag hogges bartrærne når de er rundt 80

år. Det forandrer livssyklusen i skogen.

– I Gutulia nasjonalpark lever ei gran fra 300 til 500 år. Når den dør står den fortsatt i skogen i 100 år før røttene dør og ikke kan holde vekten av treet lenger, forklarer Kirppu. – Furu har en livssyklus på hele 1.000 til 1.500 år.

Når treet velter, går det i oppløsning. Jord og muld dannes som spesielle planter, mose og lav trives i, perfekte steder for insekter og småkryp som igjen er mat for fuglene. De døde trærne bidrar til en skogbunn med et mangfold som en blomstereng. Til sammenlikning skaper dagens hogst en skogbunn med snevrere arts-mangfold som i en åker, ifølge Kirppu.

Foto: Privat

SKOGBIOLOG: Sebastian Kirppu er spesielt kjent for sitt frivillige arbeid for å redde gammel skog.

– En hveteåker er ingen blomstereng, akkurat slik som gran eller furu plantet etter flatehogst og planmessig beskatning ikke er en skog, sier han. – Mennesker må skjønne at skogen ikke bare er trær. Når trærne hogges når de er rundt 80, kan det sammenliknes med at menneskets alder reduseres fra 85 til 10–15 år. Det er med trærne som med oss mennesker. Det er meningen at naturen skal bestemme hvor lenge vi skal leve, sier han.

Foto: Jan Nordhølen

OVERLEVD GENERASJONER: Furuene og granene i Gutulia har overlevd atskillige generasjoner mennesker.

28. juli

Naturen – vår sikreste informasjonskilde til endringer

Hvordan kan forskere påstå at naturen påvirkes av menneskeskapt forurensning og klimaendringer?

TEKST: MARIT ARNESEN, MPRESS

Det får du vite hvis du blir med seniorforsker Vegar Bakkestuen og forsker Anders Often fra NINA på tur i Gutulia lørdag 28. juli.

– Hele økosystemet i Gutulia med alt fra trær, smågnagere og fugler blir overvåket. Denne lørdagen tar vi spesielt for oss overvåking av plantene, opplyser Bakkestuen.

I Gutulia er det lagt ut 10 overvåkningsfelt både i rik og fattig vegetasjon. Et slikt felt skal analyseres på turen.

– Hvert femte år kommer vi og teller planter, blomster, lav og mose i rutene på de ulike feltene. Det kan være opp til 50 forskjellige planter på ett felt. Sammen med kjemiske data for innsamlede jordprøver blir alt skrevet ned og sammenliknet med resultatene vi har innhentet tidligere år, opplyser seniorforskeren.

RUTEANALYSER: Her analyserer forsker Anders Often lav, moser og karplanter i fast merkede ruter.

Slik registreres miljøpåvirkninger i økosystemet, og langsiktige endringer i naturen kan bedømmes. Ved å sammenlikne resultatene i Gutulia med resultater fra andre steder, kan utviklings-

RUTEANALYSER: Seniorforsker Vegar Bakkestuen og forskningssjef Per Arild Aarrestad foretar ruteanalyser i 2015. Her har de gjort analyser siden i 2005. Noe har endret seg i løpet av 15 år, blant annet har kronetetheten i bjørkeskogen økt og det har skjedd en fortetning av tre- og busksjikt. (Ei rute er på 1x1 meter mens et felt er på 5x10 meter.)

tendenser over tid og geografiske forskjeller påvises. Slik kan effekter av menneskelig påvirkning på økosystemer og artsmangfold oppdages på et tidlig tidspunkt, og menneskeskapte endringer kan skiller fra naturlige variasjoner.

Ellers gir overvåkningsfeltene svar på hvilke planter som trives og har det bra, og hvilke som står i fare for å dø ut.

4. august

Gammelskog viktig for fuglemangfoldet

Lavskrika, tretåspett, granmeis, toppmeis og lappmeis tilhører gammelskogartene. Blant døde, gamle trær, trives de best.

TEKST: MARIT ARNESEN, MPRESS

Lørdag 4. august kan du bli bedre kjent med dem. Da inviterer forsker Roar Solheim til guidet tur om «Fugl i gammelskog» i Gutulia.

– Kanskje ser eller hører vi lavskrika eller et par av de typiske barskogmeisene, sier Solheim. Lavskrika og ovennevnte meiser er av de mange artene som trives i gammelskogen. Disse blir det stadig færre av, mye på grunn av moderne skogsdrift, bestandsskogbruket, der alle hogstflater skal ha en bestand på alle alderstrinn fra snauhogst til hogstmoden skog, ifølge zoologen.

– Skogen hogges når den er for ung, og hogstformen fjer-

ner gammelskog. Hvor viktig gammelskogen er for disse artene vil jeg også snakke om, ivrer Solheim.

Lytte og lete etter fugl, og å se på hvorfor gammelskog er så viktig for fuglemangfoldet er temaer han vil ta for seg denne augustlørdagen.

LAPPUGLE: Forsker Roar Solheim med en lappugle hunn med satellittsender på ryggen. Roar Solheim, er forsker og førstekonservator i zoologi ved Naturmuseum og botaniske hage, Universitetet i Agder.

11. august

Opplev setertida i Gutulia

11. august kan du smake, lukte og høre hvordan setringa foregikk på Gutulisetra før 1948. Det sørger flittige hender, klare stemmer og raske replikker i Sorken grendelag for.

TEKST: MARIT ARNESEN, MPRESS

– Vi skal bake og servere stomp og smord lemse, opplyser Trine Samuelshaug på vegne av grendelaget. Både ljà og rake skal pynte opp rundt seterhusa. Grendelagets fiskeutstyr skal få svingt seg i Gutusjøen. Denne lørdagen loves frisk fisk, kokt på bålet på setervollen, krydret

med historier fra «før i tida». Gutulisetra (Nedpåvollen) lå i sin tid under gården Sorken Østre som Trine og ektemannen Bjarne driver den dag i dag. Seterdrift var det til 1948. Etter det sto husa tomme i rundt 30 år.

– Da Statskog ønsket servering på setervollen tok svigermor og svigerfar med seg kalver til seters, serverte kaffe og vafler og guidet turister inn i urskogen. Jorunn og Konrad Bentzen tok over etter dem før svigerinne Else og hennes mann Kristian Risbakken tok over. Sist sommer ansatte nasjonalparkstyret eget vertskap på setervollen, forteller Trine.

Historiene er mange, og Trine kan mange av dem. Men hun

SETRING: Fra Gutulisetra (Nedpåvollen) den gang det var aktiv setring på vollen.

lover at denne augustlørdagen kommer det andre til seters som kan flere historier enn henne.

– Så håper jeg at vi får med oss noen som kan «lale», sier «seterbudeia», og legger til

at laling er betegnelsen på sangen som det var vanlig at seterbudeiene sto på vollen og sang til hverandre.

18. august

Reindrift akkompagnert av bejublet joik på Valdalsfjellet

SØRSAMISK: Marja Mortensson fra Johkegaske i Engerdal skal gi publikum vakkert øregodt på sørsamisk språk og musikk 18. august ved Kjerran på Valdalsfjellet.

Lørdag 18. august forteller Svahken Sijte om «sørsamisk reindrift i Gutulia og omkringliggende områder».

TEKST: MARIT ARNESEN, MPRESS

Arrangementet går av stabelen ved Daniel Mortensons boplass ved Kjerran på Valdalsfjellet klokken 13.00.

Den talentfulle, sørsamiske musikeren Marja Mortensson skal krydre det hele med sin nære sang, lovprist for sin helt spesielle nerve.

Det blir orientering om sørsamisk reindrift og levemåte, før og nå. Publikum loves smakebiter av reinsdyrkjøtt i ulike varianter servert på samisk vis. Om Marja kan det fortelles at hun nylig ga ut sitt andre album Mojhtestasse («Min-

negave»). Hennes spesielle stemme og sterke tilstedeværelse på scenen formidler vakkert det sørsamiske språket og musikken. Noe å glede seg til!

Hun har bemerket seg gjennom opptredener for Kongeparet og ved det samiske 100 årsjubileet hvor Marja optrådte med blant annet Mari Boine, Frode Fjellheim og KORR.

I 2013 fikk hun Hedmark fylkeskommunes kulturpris og i 2016 Midt-Nordisk Barne og Ungdomskulturpris. I 2017 utga hun debutalbumet Aarehgjyre («tidlig-vår»), og fikk Engerdal kommunes kulturpris.

Mortensson er født i 1995, og er musiker fra Johkegaske i Engerdal. Hun er sørsame og bruker sørsamisk joik i sin musikk.

25. august

Markerer nasjonalparkjubileet med storstilt feiring

Foto: Jan Nordtøm

Foto: Kopperleden teaterlag

Foto: Camilla Hay Jensen

FRODE FJELLHEIM

25. august inviteres alle interesserte til 50-årsjubileum for Gutulia som nasjonalpark. Arrangementet går av stabelen på vollen på Gutulisetra.

TEKST: MARIT ARNESEN, MPRESS

Klima- og miljøminister Ola Elvestuen skal bidra under arrangementet. Det samme skal fylkesmann Sigbjørn Johnsen.

– Mange av de som kjenner historien om nasjonalparken kommer, og de vil dele historiene med oss på setervollen. Vi spanderer seterkost på alle som kommer, opplyser nasjonalparkforvalter Kirsten Thyrum som er vertskap for jubileet. – Ta gjerne med campingstol eller sitteunderlag.

Historien om den sørsamiske redaktøren, samepolitiske organisatoren, aktivisten og reindriftssamen, Daniel Mortenson som hadde tilhold i Gutulia, står også på programmet.

Nasjonalparkforvalteren lover mer.

Sammen med flere folkemusikere skal den verdenskjente musikeren og komponisten Frode Fjellheim sette tonen på setervollen med musikk som tar tak i både kropp og sjel.

Kopperleden teaterlag skal levendegjøre seterhistorien på setervollen, og kulokk får også sin plass blant de kulturelle innslagene.

I tillegg til det offisielle programmet, frister nasjonalparkforvalteren med forskjellige aktiviteter for besøkende i alle

aldre på de tre setervollene, historiefortelling inkludert.

– Sett av dagen allerede nå!! Detaljert program vil bli annonsert på nasjonalparkens nettsider, i aviser samt på plakater, opplyser Thyrum.

Arrangementet begynner på setervollen klokken 13.00.

Parkeringsplassen ved Gutulisetra blir forbeholdt de med spesielle behov denne dagen, men det blir satt opp busser i skytteltrafikk fra Drevsjø. Ved ankomst parkeringsplassen, er det mulig å ta båt inn til Gutulisetra for dem som ikke kan gå inn til setra.

Foto: Bjørn H. Stuehli

OLA ELVESTUEN, Klima- og miljøminister

SIGBJØRN JOHNSEN, Fylkesmann

Foto: Ragner Ødegård

GUTULISETRA: Gutulisetra (Nedpävollen) er en av de tre Gutulisetrene. Den er restaurert og huser vertskap som informerer og har enkel servering i hele sommersesongen.

Historien bak fredningen av Gutulia

Foto: Øystein Sandvik, SNO

OLE VANGEN, naturoppsyn ved SNO Drevsjø.

Gutulia er Norges minste nasjonalpark, bare 23 kvadratkilometer stor og ligger på mellom 615 og 949 meter over havet. Hardangervidda er Norges største nasjonalpark, nesten 150 ganger større.

TEKST: MARIT ARNESEN, MPRESS

– Gutulia har mye fin og gammel skog. Hovedgrunnen til at området ble fredet

er at det meste av skogen har ligget urørt fordi den ligger trøtt til og var utilgjengelig, noe som har gjort at skogen har fått urskogpreg. Dessuten går vannveiene i Gutulia til Sverige så det var vanskelig å få tømmeret til norske tømmerkjøpere. Området har vært samisk bruksområde i alle år. Rundt setrene er det plukket enkelte trær til tømmer og hogd ved til setrene. Det er drevet noe skogsdrift sør i området, forklarer Ole Vangen, naturoppsyn ved SNO Drevsjø med fagansvar for verneområdene i Hedmark.

Tidlig på 1990-tallet

Tidlig på 1900-tallet ble området rundt setrene administrativt fredet, da med Staten som grunneier.

– Botanikeren Oscar Christian Hagem foreslo allerede i 1916 i Tidsskrift for Skogbruk, Hefte 2, 1916, å frede 17 kvadratkilometer rundt Gutulisetret, opplyser Vangen. Ingen reagerte på Hagems forslag da.

På ettersommeren 1943 tok forstmann og pioner innen naturvern, Thorvald Kierulf, til orde for å etablere en virke-

Det er mye gammel skog som får et langt liv i Gutulia nasjonalpark.

lig nasjonalpark av anstendig størrelse. Kierulf var tilknyttet Det norske Skogselskap. «Feltet i Øvre Pasvik må sikres i ikke for beskåret stand, likeså det ganske store område nord og øst for Gutulisjøen øst for Femunden i Rendalen statsalmenning.», skrev han i et særtrykk av Naturvern i Norge Årsskrift 1950–1951.

Kierulf refererte i Årsskriftet til Oscar Hagem's forslag fra 1916 om å frede et større areal rundt Gutulisjøen, 15 kilometer nordøst for Femundsenden. Forslaget omfattet cirka 17 kvadratkilometer med skog, myr, snaufjell og vann. Selv antok han at rundt 10 kvadratkilometer var skog, hvorav 2/3 fjellskog.

Sammen med skogforvalteren foretok Kierulf en befaring i ovennevnte trakter på ettersommeren 1943. Svenskene ønsket å kjøpe opp tørrfuru, som det var, og er, en mengde av. Det ble ikke noe salg, og Kierulf henstilte om at iallfall området nord for Gutua måtte forbli helt urørt. Der var det heller ikke hogd noe. Kierulf mente at svenskens ønske om oppkjøp av skog viste at myndighetene måtte handle raskt i forhold til fredning.

Nytt fredningsforslag i 1946

Men det var først i 1946 at det ble mulig få arrangert en befaring av mer sakkyndige. For

Naturfredningsforeningen deltok dr. Erling Christophersen og for Det norske Skogforsøksvesen professor dr. Elias Mork. Det norske Skogselskap var representert ved Kierulf. Både Christophersen og Mork ble begeistret for de interessante og helt enestående naturforhold som ingen av dem hadde sett maken til i Norge.

Etter befaringen foreslo de at området Gutua og Gutulisjøen mot sydvest med Stormikkellbekken, Valsjøbekken og Valsjøen i nord og grensen mot Sverige i øst måtte fredes. Dette er et vel avgrenset område, med «liskog», fjellskog, snaufjell og myr, områder med furu, gran og bjørk. Området var i alt rundt 17.000 da. (17 kvadratkilometer).

Sommeren 1950 ble det bygget skogsbilvei fra Sorken ved Femunden innover til Småsjøvolden og Elgå, noe som har lettet adkomsten til «urskogområdet».

Lov om Naturvern av 1. desember 1954 var grunnlaget for at Gutulia ble fredet ved kongelig resolusjon 20.12.1968. Staten overtok de tre Gutulisetrene; Nedpävollen, Opppävollen og Lillebovollen bestående av totalt 16 hus. Gutulia ble Norges tredje nasjonalpark. Rondane nasjonalpark var opprettet i 1962 og Børgefjell nasjonalpark i 1963.

Lavskrike finnes i området.

1975 til 1983 ble resultatet 13 restaurerte hus. Femund Skogforvaltning hadde ansvaret for den praktiske arbeidsledelsen. Ifølge Angeloff var det seks skogskarere derfra som kunne de gamle byggeteknikkene som gjorde restaureringsarbeidet så vellykket. Angeloffs forgjenger, skogforvalter på allmenningen gjennom mer enn 30 år, Per Glesaaen, var en av pådriverne for arbeidet.

I 1980 ble Angeloff skogforvalter. Han var med på fullføringen av oppussingsarbeidet. Han var primus motor bak vertskapsordningen som ble etablert på Gutulisetra i 1984. Først med Borghild og Bernt Bentzen fra Sorken Østre, gården som tidligere hadde setret på Gutulisetra (Nedpävollen), samt Anna Andersen som vertskap.

Med økonomisk støtte fra Hedmark fylke og Miljøverndepartementet fikk skogforvaltningen engasjert ungdommer fra bygda til opprydding, og oppsetting av gjerder på gammelmåten.

I 2004 ble Gutulia nasjonalpark utvidet for å inkludere et våtmarksområde og mer av den frodige skogen Gutulia er kjent for. Fortsatt er nasjonalparken liten i utstrekning, kun 23 kvadratkilometer.

Nå har Norge totalt 46 nasjonalparker, hvorav 39 ligger i Fastlands-Norge og sju på Svalbard.

Tamrein i området.

Gutulia også på Blokkodden villmarksmuseum

I sommer skal Blokkodden villmarksmuseum i Engerdal ha egen utstilling om Gutulia nasjonalpark. 24. juni åpner de dørene.

TEKST: MARIT ARNESEN, MPRESS

– Vi skal fokusere på viktigheten av å setre, både i Gutulia og ellers i Engerdal. Setring var livsnødvendig for driften av gårdene i Engerdal, forklarer Marit Nerhagen, fagkonulent i formidling. Hun er daglig leder for Trysil Engerdal museum, som har driftsansvaret for villmarksmuseet. Utstillingen skal stå oppe i hele sommer, og museet vil også sette søkelyset på hvilken

betydning Gutulia nasjonalpark har hatt og fortsatt har for Engerdal.

Seterlivet «den gang da» blir blant annet levendegjort gjennom gamle fotografier, bearbeidet og kvalitetsmessig forbedret av fotograf Signe Drevsjø.

– Søndag 22. juli fokuserer vi ekstra på setring og Gutulia. Da inviterer vi til en spesiell alomvisning blant annet med fokus på hvor viktig setring var for Engerdals eksistens. Litt tradisjonell seterkost vil også bli servert, opplyser hun. Blokkodden villmarksmuseum er et friluftsmuseum som viser norsk og samisk bruk av utmarka i Engerdal fra 1600-tallet og frem til i dag.

SETERLIV: Seteridyll i Gutulia er blant bildene som vises i utstillingen på Blokkodden villmarksmuseum i sommer.

Spesiell utstilling om Gutulia nasjonalpark på besøkssenteret i Elgå

NASJONALPARKSENTERET: Besøkssenter nasjonalpark – Femundsmarka og Gutulia avdeling Elgå ligger ved den sørlige inngangsporten til Femundsmarka nasjonalpark, men er også et informasjonssenter for Gutulia nasjonalpark.

Når besøkssenteret åpner dørene for sommerseesongen lørdag 16. juni, åpnes samtidig dørene til en ny billedutstilling om Gutulia nasjonalpark.

TEKST: MARIT ARNESEN, MPRESS

– Ja, vi setter opp en fotoutstilling som handler om verneverdiene i Gutulia nasjonalpark. Kort og godt den naturhistoriske delen av vernet, opplyser Knut Simensen, avdelingsleder ved Rørosmuseet.

Bildene er tatt av lokale fotografer, og nasjonalparksenteret legger til forklarende tekster.

NATURSKOG: Naturskog i Gutulia nasjonalpark.

– Det er viktig å formidle verneverdiene i området. Den lille nasjonalparken består av både skog, fjell, myrer og vann. Fotoutstillingen formidler hva som er karakteristisk ved de ulike naturtypene og hvilke arter du kan oppleve her.

Utstillingen skal stå oppe i hele sommer.

– Vi håper den kan ha gjenbruksverdi slik at vi kan sette den opp på skoler og kanskje i kommunehuset senere, sier han.

Bjørnebinne med tre fjorårsunger fotografert nordvest for Gutulivollen i Gutulia nasjonalpark i juni 2014. Foto: Kjell Isaksen.

Utgiver: Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia
Juni 2018

Eggen Media | Flisa Trykkeri
For- og baksidefoto: Jan Nordvålen

**Engerdal
nasjonalpark-
kommune**

**Nasjonalparkstyret
for Femundsmarka
og Gutulia**

www.nasjonalparkstyre.no